

A menny az a hely, ahol találkozni fogunk legjobb barátunkkal

(Ungarisch, Hungarian)

Írta: *Professzor Dr. Werner Gitt, Braunschweig*

Eredeti cím: Der Himmel – ein Treffen mit unserem besten Freund

Fordította: *Máté Zsuzsa* (2013. szeptember)

Sok embert foglalkoztatott már az a gondolat, ki vagy mi számít jó barátnak, és sokan vágyakoztak már arra, hogy legyen ilyen barátjuk. *Arthur Schopenhauer*, német filozófustól (1778-1860) származik ez a lekicsinylő mondás: „A barátaink őszintének mondják magukat, az ellenségeink pedig valóban azok”. Arról, hogy milyen nehéz igaz barátra találni, egy Fülöp-szigeteki közmondás beszél: könnyebb fenéig kimerni a tengert, mint igaz és őszinte barátot találni. Felületes és ideig-óráig való barátokat könnyen találunk. A sziléziai epigrammaköltő, *Friedrich von Logau* (1604-1655) ezt tömören és velősen így fogalmazza meg: „A bor mellett született barátság addig tart, amíg az együtt megivott bor ereje hajt”. Az igaz barát nyilvánvalóan rendkívül ritka ebben a világban. Sirák fia könyvében¹, amelyet szívesen olvasok el újra és újra, és amely – úgy érzem – az ószövetségi Példabeszédek könyvének a kibővítése, nagyon bölcs gondolatokat találunk a barátságról, amelyek egybeesnek tapasztalatainkkal, és ezért úgy érezzük, szívünkben szólnak:

„Sokan legyenek, akik békén élnek veled, de **ezer közül csak egy** adjon tanácsokat. Ha barátot szerzel, tedd előbb próbára, ne légy bizalmasa túlságosan gyorsan... A hűséges barát erős támaszod, vagyont talál, aki ilyen barátra szert tesz. A hű barátnak egyszerűen nincsen ára, nincsen, ami vele értékben fölerne. Mint az élet balzsama, olyan a jó barát; akik az Urat félik, találhatnak ilyeneket. Aki az Urat féli, abból jó barát lesz, mert amilyen ő maga, olyan a barátja is.” (Sirák fia könyve 6,6-7 és 14-17)

„Aki elárulja a titkot, elveszíti a bizalmat, nem talál senkit, aki barátokznék vele. Szeresd barátodat és maradj hű hozzá, s ha titkát fölfeded, ne keresd föl többé. Mert mint aki megöli ellenségét, te is megölsz barátod szeretetét. Mert mintha elengeded volna kezedből a madarat, eldobtad barátodat, s többé nem szerzed meg. Ne próbáld követni, messzire távozott, a hurokból menekült, mint a gazella szokott. A seb beköthető, a viszály enyhíthető, de aki a titkot elárulja, annak nincs miben bíznia.” (Sirák fia könyve 27,16-21)¹__

Ez a szöveg egy olyan lényeges és új elemmel járul hozzá a témához, amelyet a filozófusok és a gondolkodók sajnos figyelmen kívül hagynak: a barátokat Istentől kapjuk ajándékba, ezért olyan rendkívül értékesek. Ez utóbbi aspektust *Marie v. Ebner Eschenbach*, osztrák bárónő és költőnő (1830-1916) nagyon találóan fogalmazta meg: „Egy igaz barátunk többel járul hozzá a boldogságunkhoz, mint ezer ellenségünk a boldogtalanságunkhoz”. *Luther Márton* (1483-1546) a maga páratlan módján nagyon precízen így fejezi ki azt, mi a próbaköve annak, hogy valakit a

¹ Sirák fia könyve az ószövetségi apokrif iratok közé tartozik (gör. *rejtett* iratok), és nem része a bibliai kánonnak. *Luther Márton* találó módon így értékelte ezeket az iratokat: „Ezek olyan könyvek, amelyeket nem tartunk azonos értékűnek a Szentírással, mégis hasznos és jó olvasmányok”.

barátunknak nevezhetünk-e: „Senki se tartson valakit bizalmas barátjának addig, amíg meg nem evett vele egy véka sót.”

Milyen a jó barát? Egy rövid felsorolásban szedjük össze azokat a jellemzőket, amelyek bizonyára mindnyájunk szerint ráillenek egy jó barátára:

- A jó barát olyan valaki, akinek a személyes közelségét nagyra becsüljük. Jótékony hatással van ránk, belsőleg épülünk, ha kicserélhetjük vele a gondolatainkat. Mindkettőnk részéről megvan a készség, hogy meghallgassuk a másikat és tiszteletben tartsuk a gondolatait.
- A barát olyan valaki, akinek jót kívánunk, és akinek örömmel teszünk jót anélkül, hogy viszonzást várnánk.
- A kölcsönös bizalom alapja a személyes tisztelet. Bármit is mond a barátunk, bizonyosak vagyunk, hogy az igaz.
- A barátunk életében örömmel vállalunk részt. Az élete legkisebb részletei is érdekesek számunkra. Ezért a barátságot rendszeres kommunikáció útján kell ápolni. Ha jó barátokról van szó, még az sem jelent akadályt, ha egyikük nagyon távol él (pl. a tengerentúlon), és csak ritkán találkoznak. E-mailet és levelet váltanak, digitális képeket küldenek egymásnak, így mégis csak fenntartható az állandó kapcsolat.
- Egy barát nem követelődzik, a barátság mentes minden elvárástól. Amit egy barát tesz, önként és nem számításból teszi. A barátok nem akarják rákényszeríteni egymást bizonyos dolgok megtételére.
- A barátokban kölcsönösen megvan az arra való belső készség, hogy amit az egyik bizalmasan elmesélt a másiknak, azt semmiképpen sem mondják tovább. A barátok nem fecsegnek és pletykálnak, a barátságuk nem arra szolgál, hogy leszedjék a keresztvizet másokról.
- A barátunk nem illan el, ha bajban vagyunk. Éppen a nehéz helyzetekben nem hagy cserben.
- A barátunk olyan valaki, akivel nagyon bizalmas viszonyban vagyunk, ezért könnyen elfogadjuk tőle, ha óv bennünket hibáktól, tévedésektől vagy helytelen utaktól.
- A jó barátunkkal nemcsak a gondolatainkat cseréljük ki, hanem rendszeresen imádkozunk is egymásért.

Tapasztalatunk szerint mindezek a feltételek nyilvánvalóan nagyon ritkán vagy csak korlátozott formában teljesülnek. Így végső soron csak egyetlen valóságos és teljes mértékben megbízható barátunk van, és ez Jézus. A János 15,13-15-ben Jézus így írja le a közte és köztünk levő barátságot:

„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek... Titeket azonban

barátainknak mondanak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek.”

Ennél magasabbra már nem emelhetjük a barátság mércéjét, mint ahova Jézus tette a maga számára. Ő olyan jó barát, aki a halálba megy a barátaiért. A kereszttel egyszer és mindenkorra nyilvánvalóvá tette, mennyire komolyan gondolja a velünk való barátságot. Bennünket viszont anélkül nevez a barátainak, hogy azoknak a magas követelményeknek a teljesítését, amire Ő vállalkozik, tőlünk is elvárná. Senkitől sem kívánja meg, hogy azzal bizonyítsa az Iránta való barátságát, hogy meghal Érte. Neki elég az, ha követjük Őt. Figyelemre méltó, hogy a világtörténelem során emberek milliói vállalták inkább a halált, mint hogy megtagadják Őt. Az Iránta való barátságunkat azzal bizonyíthatjuk, ha parancsolatait tesszük cselekedeteink mércéjévé. Aki ezt megteszi, észreveszi, hogy ezáltal Jézus végső soron velünk tesz jót. Aki Vele jár, örök életet kap (János 3,16).

Jézussal a barátságnak egy olyan minősége érkezett el ebbe a világba, amelyet emberileg senki sem valósíthat meg. Ezért emberek között is csak akkor lehet igazi barátság, ha Jézus ott van harmadiknak a szövetségükben. Ahogyan ezt az ismert költő, *Friedrich von Schiller* (1759-1805) A kezeség c. versében a király szájába adja. Miután a király átéli, hogy a két barát milyen hűségesen kitart egymás mellett, ezt mondja: „kérlek, tehát, vegyetek be, mint harmadikat, frigyetekbe” (Szabó Lőrinc ford.).

A házasságot Isten úgy gondolta el, hogy ilyen bensőséges barátság legyen két ember között. A különböző országok statisztikái sajnos azt mutatják, hogy ebben a világban nyilvánvalóan számtalan házasság megy tönkre a miatt, hogy a nélkülözhetetlen harmadikat (= Jézus) kizárják belőle. A Német Statisztikai Hivatal adatai szerint (1997-es, ill. *1996-os adatok) 100.000 lakosra vonatkozóan

Oroszországban	630 házasságkötésre	377 válás,
az USA-ban *	880 házasságkötésre	427 válás,
Németországban	520 házasságkötésre	229 válás esik.

Ha a válások számát a házasságkötések számához viszonyítjuk, akkor Oroszország és az Egyesült Államok vezet az ez a szomorú világrekordot 59,8, ill. 48,5 %-kal. Németországban a válások aránya 44 %, és ezzel az ötödik helyen áll ebben az aggasztó rangsorban. A brit színésznő, *Elizabeth Taylor* (1932-2011, csak Liznek szokták nevezni), az egyik utolsó glamour star nyolcszor ment férjhez. *Gerhard Schröder* pedig – az egyik volt német szövetségi kancellár (1944) – bekerült a Guinness rekordok könyvébe. Mi volt az a kiemelkedő teljesítmény, amellyel ezt kiérdemelte? Négy házasságával ő a legtöbbször nősült kormányfő. Így az 1999-es parlamenti választások idején az ellenérdekű párt könnyen rátalált arra a szlogenre, amelyet a választási plakátokra írt: Három asszony nem tévedhet! („Drei Frauen können nicht irren!”) Az éles társadalomkritikát gyakorló amerikai író, *Mark Twain* (1835-1910) a rá jellemző humorral és csipősséggel találóan fogalmazta ezt meg: „Az esküvőn egyedül a menyasszony édesanyja az, aki igazán elégedett”. Nyilvánvalóan sokan kötnek házasságot Sámson jelszava szerint: „Csak ő kedves a szememben!” (Bírák 14,3). Sámson házassága is felbomlott, mert az erotika kizárólagos ígérete alatt állt. A Biblia Salamon Énekek énekében, a 3. rész 1. versében ezt a mély értelmű és hasznos tanácsot adja: azt keresem, „akit lelkemből

szereket” – és ezen az egész embert érti: a lényét, a típusát, a gondolkodásmódját, a hitét, a szeretetét, egyszóval mindent!

Jézus, az örök barát

A mi barátunk, Jézus nem kevesebbet szeretne, mint hogy velünk tölthesse az egész örökkévalóságot: „Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál” (János 17,24). A mennybe úgy fogunk megérkezni, mint Jézus régen várt barátai. Egy német gyermekdalban a cigánygyerekről szóló versszak így szól: „Én a cigánygyerek vagyok, városról városra járok. De ha a mennybe eljutok, tovább onnan nem vándorlok”. A mennyben legjobb barátunkkal fogunk találkozni, aki soha nem fog onnan elküldeni bennünket. Jó, ha van az embernek egy ilyen, örök barátja!

Chris Howland (1928 London, angol slágerénekes, színész, rádiós és televíziós személyiség) egyszer kijelentette, hogy inkább a pokolba szeretne jutni, mint a mennybe, mert ott van az összes barátja. Howland téved, mert a pokolban már nincsenek barátok. Hangsúlyoztuk, hogy a barátság jó dolog, a pokolban viszont egyáltalán semmi jó nincs, mivel nincs ott Isten, aki forrása és oka minden jónak. Ezért a Biblia a legcsekélyebb mértékben sem utal arra, hogy a gyötrelem és a sötétség helyén a közösségnek bármilyen formája létezik.

Az egyik előadásom után egy fiatal nő azt mondta, hogy semmiképpen sem akar megtérni Jézushoz. Meglepett, hogy ezt mivel indokolta:

- Szoros kötelék volt édesanyám és köztem. Húsz éves voltam, amikor meghalt. Nem hitt, ezért most a pokolban van. Én ott szeretnék lenni, ahol ő van.

Két dolgot magyaráztam el neki, hogy gondolkodjon el ezekről:

Először: Senki sem mondhatja egy másik emberről teljes bizonyossággal, hogy az a pokolban van. A lator édesanyjának is teljes bizonyossága volt a felől, hogy a fia elveszett, hiszen tudomása szerint ő sem hitt. Annak alapján ítélte meg a fiát, ahogyan az életét ismerte. Ezenkívül ennek a fiúnak az élete a kereszten végződött, miután mint bűnözőt elfogták. Ő azonban Jézushoz kiáltott, és így megmenekült (Lukács 23,40-43). Ezzel a latorral találkozni fogunk a mennyben.

Másodszor: A pokol nem a családegyesítés helye. Akkor sem, ha az ön gondolatait követem, és feltételezem, hogy egyszer ön és az édesanyja mindketten a kárhozat helyén lesznek. Azt a vonzalmat, amely a földön még létezett, az ott uralkodó szeretetlenség és közöny mindenképpen megszünteti. Így válik a pokol a lehető legmagányosabb hellyé. Ezenkívül egy másik oknál fogva soha nem láthatnák egymást, a pokol ugyanis a sötétség helye (Máté 8,12 és 22,13). Ezért csak egy tanácsot adhatok önnek: döntsön Jézus mellett, és rázza le magáról az elveszettség szörnyű kötelékeit! Ezzel jót tesz önmagának is, és a gyerekei is hálásak lesznek egyszer azért, ha kicsi koruktól fogva hívő nevelést kapnak.